

DÝM A PÁRA (rev. 13.2.2009 & 24.3.2009)

Do dýmu a páry se zahalila dolní část města Žacléře v podvečer dne 14. února 1999. Tato mračna, jejichž barva přecházela ze sněhově bílé až do temně černé, vycházela z jícnu dvou černých ocelových obrů zapřažených do pětivozového historického vlaku, jehož příjezd oznamovaly už z dálky píšťaly těchto dvou obrů. Rozezněly se při každém „pískáčku“ u všech přejezdů, co jich jen křížuje naši podkrkonošskou lokálku.

Na našem malém nádražičku (nebo lépe řečeno zastávce) přivítaly vlak zástupy zvědavců, které lemovaly i kraj silnice a nezřídka i zavátý příkop mezi silnicí a kolejí.

Vlak na krátkou pauzu zastavil. Fotoaparáty cvakaly, kamery bzučely a oceloví oři spokojeně oddychovali. Byla to změna. Místo malého nenápadného motoráčku se k nám přivalily tuny železa a dovolily si zaplnit celé naše „mikronádražičko“. Dětské tváře byly plné údivu a snad i určité bázně z té mohutnosti. Zároveň hltaly očima každý kousek té železné nádhery. Zralejší tátové vzpomínali na svá klukovská léta, když byly takové ocelové krasavice samozřejmostí na každé trati, a byl-li tam nějaký starý „ajzboňák“, dozajista jen stěží skrýval slzy ve svých očích. Pro ně tyto stroje nebyly jen stroji, ale něčím víc. Každý „fíra“ měl tu svoji mašinu pojmenovanou. Byla to „jeho holka“, se kterou prožil kus života a projel s ní kus světa. Ať už s „nákladem“ jedoucím na doly pro uhlí, nebo s osobáčkem plným dědů a babiček jedoucích do kraje, vždy spolu sjeli tu svoji štreku třeba i několikrát za den, přičemž žízeň hasili u vodních jeřábů a hlad zaháněli pod jeřáby zauhlovacími. Brázdili spolu kraj po náspech i v zářezech, míjeli nespočet rychlostníků, skloníků, předvěstí a návěstidel střežících vstupní brány všech stanic i staniček, které se nespokojily jen s lichoběžníkovou tabulkou. Jezdili spolu v zimě ve vysokých závějích, které jim nejednou znesnadňovaly cestu, na jaře přes rozvodněné potoky a řeky lemované zelenajícími se vrbami a břízami, v létě mezi lány obilí a loukami plnými senných kupek, nebo na podzim v lesích odhazujících svůj šat, který v podobě barevných listů padal na koleje a přikrýval je, jakoby chtěl, aby se i ony připravily na zimní spánek...

Čas pauzy končí. Tendry plné uhlí vzbuzují pocit, že jsou lokomotivy dobře připraveny do jakékoliv nepohody. Píšťaly se rozezvučely, dveře všech vozů se zabouchly, zvědavci pomalu ustupovali. Lokomotiva 464.102 začala funět a ocelový kolos se dal pomalu do pohybu. Z okének se vysunovaly ruce pasažérů a mávaly těm, kteří tu až do této chvíle celý vlak obdivovali. Kola na spojích klapala, lokomotiva odfukovala stále rychleji a vlak pomalu míjel poslední zvědavce, až se červená světla na jeho konci (vlastně na čele druhé lokomotivy 354.7152) začala ztrácet v dýmu a páře a vše se pomalu ukrylo v šeru nastávajícího večera. A zas tu bylo ticho a prázdné nádraží, které vypovídalo o přítomnosti něčeho velikého jen spoustami stop a stezek v navátých závějích. Ještě několik minut po odjezdu bylo z dálky slyšet houkání píšťal, jenž se neslo na křídlech větru chladným zimním večerem přes bílá pole a zasněžené háje k uším těch, kteří chtěli slyšet.

Do nádražička se opět vrátil normální „mrtvý“ život. Zase tam čekává pár jedinců na náš motoráček, který se neschovává v kouři ani nezabere tolik místa, ale který by se nejspíš styděl, kdyby stanul po boku nějakého černého dým chrlícího mamuta dívajícího se na něj shora jako obr na trpaslíka...

Lokomotiva 354.7152 a 464.102 v Trutnově na hlavním nádraží večer dne 14. února 1999.

Foto: Milan Valenta